

arteveldehogeschool

LID VAN DE ASSOCIATIE UNIVERSITEIT GENT

Auditrapport

BACHELOR NA BACHELOR IN DE CREATIEVE THERAPIE

19 mei 2017

Arteveldehogeschool

Campus Kantienberg | Voetweg 66 | 9000 Gent

Inhoud

1	SITUERING EN AUDITCOMMISSIE	3
2	LEERRESULTATEN VAN DE OPLEIDING	4
2.1	Opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)	4
2.2	Profilering	4
2.3	Communicatie en afstemming met stakeholders	4
2.4	Aansluiting bij actuele eisen vanuit (internationaal) beroepenveld en vakgebied	5
3	CURRICULUM, ONDERWIJSLEEROMGEVING EN BEOORDELING VAN STUDENTEN	6
3.1	Inhoudelijke structuur en samenhang van het curriculum	6
3.2	Modeltraject(en)	7
3.3	Het Studeerbaarheid van het opleidingsprogramma	7
3.4	Varianten van het opleidingsprogramma	7
3.5	Onderwijsorganisatie	7
3.6	Opleidingsonderdelen	8
3.7	Studiemateriaal	8
3.8	Onderwijsomgeving	8
3.9	Toetsing	8
3.10	Internationalisering van het opleidingsprogramma	9
3.11	Studentenmobiliteit	9
3.12	Stage	9
3.13	Bachelorproef	10
3.14	Onderwijswerkvormen	11
3.15	Elektronische leeromgeving	11
3.16	Instroombeleid en onthaalbeleid studenten	11
3.17	Doorstroom studenten	12
3.18	Opleidingsvisie en strategische doelen	12
3.19	Kwaliteitszorgsysteem	12
3.20	Actieve betrokkenheid stakeholders in de interne kwaliteitszorg	12
3.21	Uitstroombeleid studenten	12
3.22	Inzetbaarheid afgestudeerden op de arbeidsmarkt en aansluiting naar vervolgopleidingen	13
3.23	Alumni en werkveld	13
3.24	Samenhang en innovatie leeromgeving	13
4	PERSONEEL	14
4.1	Personeelsbeleid	14
4.2	Expertise personeel	14
4.3	Docenten i.f.v. het leerproces	14
4.4	Personeelsmiddelen	14
4.5	Loopbaanontwikkeling	14
4.6	Professionaliseringsbeleid	15
4.7	Internationale stafmobiliteit	15
5	VOORZIENINGEN EN STUDIEBEGELEIDING	16
5.1	Voorzieningen	16
5.2	Studiebegeleiding	16
5.3	Studententevredenheid en welbevinden studenten	16
6	INFORMATIE OVER STUDIELOOPBAAN	17
6.1	Informatie beschikbaar voor studenten en medewerkers	17
6.2	Studentvolgsysteem	17
6.3	Studie-informatiesysteem en ECTS-fiches	17
7	PUBLIEKE TOEGANKELIJKHEID VAN INFORMATIE OVER KWALITEIT	18
7.1	Toegankelijkheid kwaliteitsonderzoek	18
7.2	Resultaten opleidingsaudit	18
8	BESLUIT	19
8.1	Sterke punten	19
8.2	Groeikansen	19
9	BIJLAGE	21

1 SITUERING EN AUDITCOMMISSIE

In de periode 2015-2017 krijgen de instellingen hoger onderwijs zelf de kans om aan te tonen dat ze in staat om de volledige verantwoordelijkheid op te nemen voor het borgen en verbeteren van de kwaliteit van hun opleidingen. Deze aanpak/regie wordt in de instellingsreview beoordeeld tijdens de 'reviewtrail'.

De Arteveldehogeschool voorziet in haar regie ook het uitvoeren van **opleidingsaudits**. Dit rapport is de output van de eerste opleidingsaudit die aan de hogeschool werd uitgevoerd bij de opleiding Bachelor na bachelor in de creatieve therapie.

De audit vond plaats op **17, 18 en 19 mei 2017**.

De commissie, die hiertoe werd samengesteld bestaat uit **6 leden** en een notulant:

- Truus Wertheim-Cahen, voorzitter (extern commissielid)
- Mark Pâquet, onderwijsdeskundige (intern commissielid)
- Jan Vanhoof, werkvelddeskundige (extern commissielid)
- Isabelle Dierckx, werkvelddeskundige (extern commissielid)
- Trude den Burger, werkvelddeskundige (extern commissielid)
- Jordy Moerman (student commissielid)

Voor een korte beschrijving van hun CV, zie bijlage.

De auditbronnen die door de commissie gebruikt worden, zijn:

- een ingevulde vragenlijst die digitaal te consulteren is op de Akwaris met doorverwijzing naar intranetsite van de opleiding;
- een zelfevaluatie ten opzichte van het Onderwijsraamwerk, wat de kwaliteitseisen van de hogeschool inventariseert;
- en een presentatie van de opleiding die als startschot geldt van de diverse gesprekken met de stakeholders: medewerkers, studenten, werkveld en alumni.

Er vond een mondelinge rapportering plaats op 19 mei 2017 waarbij de opleiding een eerste feedback van de commissie ontving.

De resultaten van de opleidingsaudit worden ook publiek gemaakt.

De opleiding schrijft naar aanleiding van de bevindingen van de commissie een opvolgingsrapport en volgt de uitvoering van haar (verbeter)projecten op via Akwaris (opleidingsplan en kwaliteitsplan).

2 LEERRESULTATEN VAN DE OPLEIDING

2.1 Opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)

De **opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)** zijn professioneel gericht en geformuleerd op niveau 6 van het Vlaamse kwalificatieraamwerk en, indien beschikbaar, in lijn met het gevalideerde domeinspecifieke leerresultatenkader.

De auditcommissie is van oordeel dat de opleiding niveau 6 van de Vlaamse Kwalificatiestructuur waardig is en dat de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) professioneel gericht zijn. De opleiding slaagt er in het algemeen goed in om haar ambitie “ de beoogde kwalificatie op niveau 6 tot uiting te laten komen” en waar te maken bij omzetting van de domeinspecifieke naar de opleidingsspecifieke leerresultaten.

2.2 Profilering

Door het OLR onderscheidt de opleiding zich van andere gelijk(aardig)e opleidingen en **profileert** zich in het beroepenveld/vakgebied.

De opleiding hanteert dezelfde domeinspecifieke leerresultaten als elders in Vlaanderen.

Haar eigenheid maakt ze zichtbaar met het hanteren van een Lacaniaans-therapeutische visie. De aandacht voor de eigenheid (singulariteit) van elke student (en hun toekomstige patient/client) staat daarbij voorop. Als enige in Vlaanderen biedt ze naast beeldend- ook muziek-, drama- en dans- aan als creatief therapeutische media.

De uitgave van het binnenkort te publiceren handboek zal bijdragen aan een verdere profilering van de opleiding.

2.3 Communicatie en afstemming met stakeholders

De opleiding **communiceert** en **stent** haar OLR **af** met haar stakeholders.

De opleiding heeft een adviesraad waarin professionals zijn vertegenwoordigd uit het creatief therapeutische werkveld. Daarin komen diverse aan dat werkveld gerelateerde onderwerpen aan de orde en is er mogelijkheid tot feedback over curriculum en leerresultaten. Op het tijdstip van deze audit is een innovatie van de adviesraad gaande met als doel een groter engagement van de deelnemers uit het werkveld te bewerkstelligen.

Het merendeel van de docenten staat zelf actief in het werkveld wat een voortdurende communicatie tussen opleiding en dat werkveld garandeert.

De opleiding organiseert een jaarlijkse supervisierreeks waarbij alumni en collega's uit het werkveld hun praktijkervaringen met haar delen.

Ook de door de opleiding georganiseerde studiedagen maken het mogelijk signalen uit het werkveld te ontvangen en daar vervolgens mee aan de slag te gaan.

2.4 Aansluiting bij actuele eisen vanuit (internationaal) beroepenveld en vakgebied

De opleidingsspecifieke leerresultaten sluiten aan bij de **actuele eisen** die **in internationaal perspectief** vanuit het **beroepenveld en het vakgebied** worden gesteld.

De commissie is van oordeel dat de leerresultaten aansluiten bij de actuele eisen die internationaal vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld.

De hoofdindeling van de leerresultaten is gebaseerd op het beroepsprofiel zoals opgesteld door de Belgische Vereniging voor Creatieve Therapie en op het Nederlandse beroepsprofiel.

Het vol lidmaatschap sinds 2014 van het International European Consortium for Art Therapy Education (ECARTE) waarin 34 opleidingen creatieve therapie uit 13 Europese landen vertegenwoordigd zijn waarborgt een voortgaand discours met opleidingen uit eigen- en andere landen.

3 CURRICULUM, ONDERWIJSLEEROMGEVING EN BEOORDELING VAN STUDENTEN

3.1 Inhoudelijke structuur en samenhang van het curriculum

Het curriculum is **inhoudelijk gestructureerd** en vertoont **samenhang**. De congruentie met het OLR is duidelijk geëxpliciteerd.

De opleiding heeft geïnvesteerd in actuele set van leerdoelen, gestructureerd rond functionele taakgebieden. Deze doelstellingen zijn ingebed in verwachtingen van het werkveld en globaal in de OLR gedeeld met gelijkaardige opleidingen in Vlaanderen. Deze doelstellingen zijn maatschappelijk ingebed.

De commissie kreeg de indruk dat soms, studenten enerzijds en docenten anderzijds van mening verschilden over de samenhang en de afstemming van de verschillende vakken binnen het curriculum.

Deels heeft dit te maken met dat “the body of knowledge” van creatieve therapie uit ruwweg twee verschillende kennisdomeinen wordt opgebouwd. Die van de psychotherapie/psychoanalyse en psychopathologie enerzijds en die van de kunstgeschiedenis en filosofie anderzijds. Studenten zien deze samenhang naar het einde van hun proces en van hun studie. Ze dienen alle verschillende inhouden eerst onder de knie te hebben. De afstemming tussen de verschillende vakken gebeurt in de commissie curriculumontwikkeling en toetsing.

Met name wat betreft het eerste kennisdomein kiezen opleidingen creatieve therapie nationaal en internationaal voor verschillende uitgangspunten.

De keuze van de Artevelde Hogeschool is onomwonden die voor het gedachtengoed van Lacan. Diens perspectief wordt door docenten en studenten over het algemeen als verrijkend ervaren en biedt een duidelijke structuur.

Dat neemt niet weg dat de commissie signaleert dat de student vaak al tijdens de stage op een spanningsveld botst tussen de Lacaniaanse psychoanalytische visie en de daarvan afwijkende visie in het werkveld.

De commissie adviseert dan ook de studenten van meet af aan uit te rusten met voldoende bagage om hun Lacaniaanse visie elders te kunnen verantwoorden en tegelijk in staat te zijn een open blik te houden voor andere uitgangspunten.

Dat betekent niet alleen dat er binnen het curriculum onverminderd aandacht besteed moet worden aan die andere uitgangspunten, maar mogelijk ook aan de vraag naar de betekenis van het feit dat die verschillende uitgangspunten er zijn.

Daartoe zou in de bibliotheek naast de kast met boeken over creatieve therapie, een met boeken over kunst en nog een met boeken over verschillende psychotherapeutische stromingen/psychopathologie de studenten van meet af aan aanmoedigen die drie kernaspecten van het beroep zelfstandig met elkaar te leren verbinden.

De praktijk leert dat een creatief therapeut werkend in binnen een multidisciplinair team in staat moet zijn om aan andere collega's haar/zijn interventies uit te leggen en te beargumenteren. Voor creatief therapeuten opgeleid aan de AHS geldt dat zij tevens in staat moeten zijn om te kunnen communiceren met niet psychoanalytisch geschoolde collega's.

Het simuleren van een interdisciplinair overleg binnen één van de algemene vakken zou hierbij een suggestie kunnen zijn. Dit komt nu aan bod in het mediums specifiek olod 'mediumspecifieke integratie'

3.2 Modeltraject(en)

De **modeltraject(en)** zijn duidelijk en worden gecommuniceerd aan studenten. Trajecten op maat zijn mogelijk en haalbaar voor studenten.

Het uitgewerkte modeltraject is naar mening van de commissie duidelijk voor zowel de interne als externe stakeholders. Het wordt op een heldere manier voorgesteld en op een duidelijk manier gecommuniceerd naar de studenten.

Omdat het grootste deel van de student naast de studie werkt faciliteert de opleiding trajecten op maat.

Het studietraject (zowel het modeltraject als het persoonlijke traject) wordt daarnaast verder geïndividualiseerd door de stageplek en het onderwerp van de bachelorproef.

3.3 Het Studeerbaarheid van het opleidingsprogramma

De inhoud van het opleidingsprogramma is studeerbaar en wordt bewaakt.

De opleiding hecht belang aan de studeerbaarheid van het programma.

Men neemt studiebevorderende initiatieven en de bevoegdheid van de docenten bevordert de studeerbaarheid.

Studenten geven aan dat het opleidingsprogramma zwaar is maar zijn over het algemeen toch tevreden over de studeerbaarheid ervan.

3.4 Varianten van het opleidingsprogramma

Mogelijke **varianten** van het opleidingsprogramma (voor werkstudenten, Engelstalige studenten, ...) zijn evenwaardig en aangepast aan de doelgroep(en).

Het programma van de BANABA-opleiding creatieve therapie is over het algemeen goed toegesneden op werkstudenten.

3.5 Onderwijsorganisatie

De **onderwijsorganisatie** verloopt vlot.

De Hogeschool zou kunnen overwegen om de wellicht beperkte maar zinvolle inbreng van centrale diensten ook voor BANABA-studenten open te stellen. Immers ook zij worden dikwijls geconfronteerd met dezelfde leer-en zorgnoden als die van hun BA-collega's. Toch blijken sommige centrale diensten voor hen niet beschikbaar te zijn.

3.6 Opleidingsonderdelen

De **opleidingsonderdelen** zijn onderwijskundig goed uitgebouwd zowel wat de onderwijs- als toetsingsactiviteiten betreft.

De opleidingsonderdelen zijn onderwijskundig gedetailleerd uitgeschreven in de ECTS-fiches en de modulegidsen. Ook de toetsmatrix geeft de toetsingsactiviteiten duidelijk weer.

3.7 Studiemateriaal

Het studiemateriaal is actueel en wetenschappelijk onderbouwd.

De opleiding slaagt er over het algemeen goed in actueel studiemateriaal aan te bieden.

Het verdient aanbeveling dat de opleiding expliciteert wat zij verstaat onder wetenschappelijk onderzoek. Het zou studenten helpen zicht te hebben op verschillende epistemologische paradigma's en op hoe de docenten en de onderwijsvisie van de opleiding zich hiertoe verhouden. Studenten lijken in hun spreken diepgang van processen soms te verwarren met wetenschappelijkheid van denken en handelen.

3.8 Onderwijsomgeving

De onderwijsvormgeving is aangepast aan de leerdoelen die vooropgesteld zijn.

De opleiding levert grote inspanning om een balans te vinden tussen de beschikbare faciliteiten, de vooropgestelde leerdoelen en de bij creatieve therapie passende onderwijsvormgeving.

3.9 Toetsing

Bij de toetsing van de studenten worden de validiteit, de betrouwbaarheid en de transparantie bewaakt. De toetsing is in lijn met de leerdoelen.

De opleiding heeft de voorbije jaren aanzienlijke stappen vooruit gezet in het garanderen van coherentie in het curriculum, vertrekkende vanuit leerdoelen, over leeractiviteiten tot evaluatie. De uitwerking van een toetsmatrix getuigt hiervan. Docenten werken met verbeterleutels. De mate van uitwerking is echter vaak nog eerder basaal, gezien de differentiatie en de eigenheid van de student hier ook in aan bod komt. De opleiding kiest ervoor om de gedetailleerde uitwerking in de ECTS-fiches uit te schrijven, om het geheel overzichtelijk te houden.

3.10 Internationalisering van het opleidingsprogramma

De internationale component van het opleidingsprogramma is goed uitgewerkt.

Gegeven de doelgroep waarmee de opleiding werkt is de keuze om voornamelijk in te zetten op Internationalisation@home zonder meer verdedigbaar.

De commissie waardeert de initiatieven die de opleiding neemt in het gebruik van internationale perspectieven en literatuur, in het organiseren van internationaal gerichte congressen en het aantrekken van gastdocenten.

In de bibliotheek is een ruim aanbod aan internationale vakliteratuur in de vorm van boeken en tijdschriften aanwezig.

Met name omdat over de aanpak binnen de Geestelijke Gezondheidszorg internationaal geen eenduidige opvatting bestaat en daarmee ook niet over de exacte identiteit van creatieve therapie blijft internationalisering in de vorm van dialoog en discours met stakeholders uit andere landen een uitdaging. Het maakt inzetten op verdere onderzoekontwikkeling mogelijk en zal dan gelijktijdig een positief effect kunnen hebben op de verdere internationalisering.

De commissie suggereert de opleiding een verder debat te voeren over in welke mate internationalisering prioriteit heeft en in hoeverre het een verplicht onderdeel dient te worden of een keuze van de student kan blijven.

Nu maakt het lage percentage in werkuren bij de docenten het moeilijk om hier tijd voor vrij te maken.

3.11 Studentenmobiliteit

De **studentenmobiliteit** is hoog en goed georganiseerd.

De studenten worden jaarlijks uitgenodigd voor een studiebezoek aan één van onze benchmarkpartners.

3.12 Stage

De stage is in lijn met een goed uitgewerkte visie en laat toe om leerresultaten in een realistische, authentieke context te oefenen en te beoordelen.

De leerdoelen binnen de stage zijn duidelijk omschreven, maar lijken tegelijkertijd ook erg ambitieus geformuleerd. Gezien de korte duur van de stage zijn het er ook erg veel. Men hanteert een schaling van onvoldoende tot zeer goed, waarbij niet concreet wordt gemaakt wat voldoende per leerdoel inhoudt. Het lijkt aan de mentoren en begeleiders te zijn om aan te voelen wanneer een student genoeg doet, en wanneer net dat beetje extra. Het zou goed zijn dit waar mogelijk toch iets meer te concretiseren.

Daarbij verdient het aanbeveling de activiteiten van studenten op stage meer op het realiseren van leerdoelen te richten. Stagementoren dienen daartoe gericht geïnstrueerd en zo nodig opgeleid te worden. Stagementoren geven zelf aan dat van hen meer verwacht kan en mag worden. Deze vaststelling wordt kracht bijgezet door dat de OLOD-stage met name de plaats is waar het merendeel van de leerdoelen op aftoetsend niveau aangetoond en geëvalueerd wordt.

Criteria voor wat de opleiding onder een geschikte stageplaats verstaat, waaraan deze dienen te voldoen, zijn niet altijd duidelijk. Een belangrijke kwaliteitsvoorwaarde is de aanwezigheid van een creatief therapeut. Het vinden van stageplaatsen blijkt niet zo makkelijk en wordt soms te veel aan de student zelf over gelaten.

Voor sommige studenten is het zelf op zoek gaan naar stageplaatsen een uitdaging, maar voor anderen betekent het nog een extra belasting bij een zware studie.

Een betere afstemming tussen de stageplaats en de school blijft een werkpunt, even als het ervoor zorgen dat de stagelijst up-to-date is en blijft.

Om te weten welke competenties noodzakelijk zijn om er te werken blijft een proactief contact met de stageplaatsen vanuit de opleiding cruciaal.

De beoordeling van een stagiaire via de telefoon is een noodoplossing en niet altijd toereikend.

Al met al vraagt de commissie zich af of de nu voorgeschreven stageduur voor de student toereikend is om genoeg ervaring op te doen om straks in het werkveld te beginnen. Sommige studenten breiden nu op eigen initiatief hun stage-uren uit. De ene keer op vraag van de stagementor, een andere keer vanuit de eigen behoefte om meer te kunnen leren en de tijd te krijgen om een therapeutische relatie op te bouwen met een cliënt/patiënt.

Mede omdat niet iedere student in deze deeltijdse opleiding is in staat om stage-uren uit te breiden blijft dit een noodoplossing.

Een aaneensluitende langere eindstage waardoor de student de kans geboden wordt om het creatief therapeutische proces in de praktijk werkelijk te ervaren, te zien en te bewerken, zou een overweging kunnen zijn.

3.13 Bachelorproef

De bachelorproef of een andere afsluitende praktijkopdracht is in lijn met een goed uitgewerkte visie en biedt studenten mogelijkheden om zich te bekwamen in een **onderzoekende houding** in hun vakdomein. De output van bachelorproef laat toe om excellente kwaliteit te valoriseren.

De opleiding kiest bewust voor het hanteren van een bachelorproef als onderdeel van het curriculum. Hierin wordt expliciet gewerkt aan onderzoekscompetenties, kritisch redeneren en analysevermogen van de studenten. Een grote groep studenten ervaart dit als een passend sluitstuk van de opleiding. Dit hangt samen met de vaststelling dat het single case design als methodiek mooi aanleunt bij andere leerdoelen die in de opleiding nagestreefd worden en de psychoanalytische invalshoek die gehanteerd wordt.

Bij het maken van de bachelorproef wordt geen gedetailleerd, door de student te volgen model aangereikt. Dit laat ruimte voor verschillende types van onderzoek aangaande diverse onderwerpen die aansluiten bij de interesse en/of klinische ervaringen van de student. Die openheid wordt door enkele studenten als onduidelijk of verwarrend ervaren.

De opleiding zou dan ook nog meer inspanningen kunnen leveren om het palet aan mogelijkheden dat het docententeam wenst te superviseren nog explicieter aan studenten te communiceren. Naast het benoemen van goede praktijken doet de opleiding er goed aan te bewaken dat alle studenten blijvend passend begeleid worden.

De intensiteit en kwaliteit van supervisie door promotoren wordt door studenten als wisselend ervaren. Sommigen geven aan dat ze het vinden van externe begeleiding te veel zelf moeten regelen.

De opleiding zet zwaar in op de evaluatie van de bachelorproef. De commissie die eindoordeel uitspreekt bestaat uit 3 personen daarin bijgestaan door een voorzitter en een secretaris. Die 3 personen zijn de interne en externe promotoren die de student begeleiden tijdens het maken van de bachelorproef en een externe lezer. Daaruit blijkt het belang dat gehecht wordt aan het toon/presentatiemoment waarop studenten het gesprek met kritische toekomstige collegae creatief therapeuten aangaan en hun mate van integratie van inzichten aantonen. Deze aanpak vergt ook de intensieve inzet van vertegenwoordigers uit het werkveld.

Men zou zich kunnen afvragen of een goede creatief therapeut per se ook een goed schrijver moet zijn en of het niet te overwegen valt sommige studenten een andere vorm aan te bieden die beter aansluit bij hun manier van leren.

Omdat de commissie bij docenten openheid omtrent andere mogelijke methodologische invullingen van de bachelorproef ervaart doet zij de suggestie om naast de literatuurstudie en de single case study ook aandacht te besteden aan 'arts based research'. Tevens zou het een mogelijkheid zijn om het maken van kunst als onderzoeksmethode te exploreren.

Mogelijk zou ook op deze manier integratie van theorie en praktijk, een belangrijke doelstelling van de bachelorproef bereikt kunnen worden.

3.14 Onderwijswerkvormen

De **onderwijswerkvormen** zijn **hedendaags**: zelfsturing, integratie en samenwerken staan voorop.

3.15 Elektronische leeromgeving

De elektronische leeromgeving is goed uitgewerkt en biedt studenten een solide ondersteuning in hun leerproces.

De elektronische leeromgeving van de opleiding is intensief uitgewerkt. De commissie kreeg de indruk dat studenten het elektronisch digitale leerplatform Chamilo als een nuttige en duidelijk gestructureerd ondersteuning in hun leerproces ervaren. Bij het studentenportaal Dinar is dit nog minder het geval.

3.16 Instroombeleid en onthaalbeleid studenten

De opleiding heeft een goed uitgewerkt instroombeleid en onthaalbeleid voor instromende studenten.

De opleiding heeft een zorgvuldig uitgewerkt instroombeleid. Men stelt hoge eisen aan studenten alvorens ze aan de opleiding kunnen beginnen. Dat maakt dat als studenten eenmaal zijn aangenomen een zeer grote kans maken de opleiding ook daadwerkelijk te kunnen voltooien.

3.17 Doorstroom studenten

De doorstroom wordt gemonitord en de opleiding heeft een goed zicht op haar studiebelemmerende en studiebevorderende factoren.

De opleiding is zich zeer bewust van de studiebelemmerende factoren binnen dit BANABA-programma en probeert haar studenten die naast hun studie werken en vaak ook een gezin hebben zo goed mogelijk bij te staan. De doorstroom en de uitstroom is zeer hoog.

3.18 Opleidingsvisie en strategische doelen

Er is een duidelijke opleidingsvisie en er wordt gewerkt aan strategische doelen, eigen aan de instelling en de opleiding.

De opleidingsvisie is duidelijk en helder omschreven en er wordt permanent gewerkt aan strategische doelen, eigen aan de instelling en de opleiding.

3.19 Kwaliteitszorgsysteem

Er is een degelijk kwaliteitszorgsysteem in de opleiding uitgewerkt. De PDCA-cirkel wordt waargemaakt en geeft aanleiding tot bijsturing van de kwaliteit van het curriculum, van de onderwijsprocessen, van onderwijsorganisatieprocessen en van de toetsing.

Duidelijk is dat opleidingsmanagement, docenten en ondersteunend personeel vanuit eigen betrokkenheid, allen voortdurend naar kwaliteit streven.

De opleiding investeert sterk in de interne kwaliteitszorg en hanteert een intensief kwaliteitszorgsysteem.

3.20 Actieve betrokkenheid stakeholders in de interne kwaliteitszorg

Medewerkers, studenten, alumni en het afnemend (beroepen)veld van de opleiding zijn actief betrokken in de interne kwaliteitszorg.

De opleiding zou nog verder kunnen nadenken over de manier waarop de mogelijkheid tot dienstverlening en het betrekken van het werkveld in kwaliteitszorgprocessen beter geïntegreerd kan worden. Dit kan bijdragen tot het realiseren van een win-winsituatie die zowel voor de opleiding als voor partners uit het werkveld als leerrijk ervaren wordt.

3.21 Uitstroombeleid studenten

Het uitstroombeleid van de opleiding richt zich op de vlotte overgang van de hogeschool naar het werkveld voor de afstuderende studenten.

De opleiding doet er alles aan om voor afstuderende studenten een vlotte overgang van hogeschool naar werkveld mogelijk te maken.

3.22 Inzetbaarheid afgestudeerden op de arbeidsmarkt en aansluiting naar vervolgopleidingen

De afgestudeerden hebben de beoogde leerresultaten bereikt en zijn inzetbaar op de arbeidsmarkt. Er is aansluiting naar vervolgopleidingen.

De inspanningen van de opleiding op het vlak van instroom en doorstroom van studenten, vertalen zich terug in de uitstroom. De alumni maken over het algemeen een vlotte overgang naar het werkveld. De opleiding heeft goed zicht op waar haar afgestudeerden terecht komen en over hoe snel ze aan het werk raken.

3.23 Alumni en werkveld

De opleiding onderneemt initiatieven voor en met alumni en het werkveld.

De opleiding getroost zich inspanning om goede relaties met het werkveld te onderhouden. Uit de gesprekken met het werkveld en uit de cijfers blijkt dat men daar vindt dat creatieve therapeuten afkomstig van de Artevelde Hogeschool over het algemeen beschikken over de juiste competenties en startbekwaam zijn.

3.24 Samenhang en innovatie leeromgeving

Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende innovatieve leeromgeving.

De opleiding is zich ervan bewust dat voor de student diens ontwikkeling tot bekwaam therapeut een complex en tijdrovend proces is. Het vraagt van de student om binnen een relatief kort tijdsbestek de “zeer intensieve en geconcentreerde” lesinhouden te begrijpen, te verwerken en te integreren.

Het aanbieden van bijvoorbeeld ‘een snuffelstage’ bij aanvang in het eerste semester zou het zicht op samenhang en het verloop van de integratie tussen theorie en praktijk kunnen bevorderen.

Het engagement en het enthousiasme van de docenten voor hun vakgebied straalt er vanaf. Dit laat onverlet dat studenten aangeven dat er niet altijd inhoudelijk wordt afgestemd tussen verschillende olods, waardoor belangrijke kennis verloren dreigt te gaan of niet behandeld wordt. Ook worden er soms grote verschillen ervaren in het traject van studenten binnen de verschillende media.

4 PERSONEEL

4.1 Personeelsbeleid

Er is een **goed uitgewerkt personeelsbeleid** met een duidelijke visie op professionalisering en functioneren.

Er is een duidelijke visie op professionalisering en functioneren van het personeel, dat laat onverlet dat de werkdruk voor het merendeel van de docenten zeer hoog is.

4.2 Expertise personeel

De **expertise** van het personeel is divers en actueel.

De expertise van het personeel, zowel van de mediavakken als de theoretische vakken is divers en actueel.

4.3 Docenten i.f.v. het leerproces

Docenten faciliteren het leerproces van studenten.

Studenten creatieve therapie worden geacht ook aan zichzelf te werken en 'een proces te doorlopen'. Dat betekent dat de afstand tussen student en docent soms klein is, de docent weet immers erg persoonlijke zaken van de student die geacht wordt zich kwetsbaar op te stellen. Tegelijkertijd is het ook dezelfde docent die de student moet beoordelen. Het is belangrijk om hiervoor blijvend aandacht te hebben en steeds de grenzen te blijven bewaken. Het is daarom ook goed dat supervisie door een extern persoon wordt gegeven.

4.4 Personeelsmiddelen

De middelen inzake personeel worden **doordacht** ingezet.

4.5 Loopbaanontwikkeling

Loopbaanontwikkeling is gericht op competentie- en talentontwikkeling.

4.6 Professionaliseringsbeleid

Er is een goed uitgewerkt professionaliseringsbeleid waarbij zowel teamgerichte als individuele professionaliseringsinitiatieven aan bod komen.

4.7 Internationale stafmobiliteit

De internationale stafmobiliteit, zowel inkomende als uitgaande, is goed uitgebouwd.

De opleiding heeft een overzicht van de stafmobiliteiten ter beschikking

5 VOORZIENINGEN EN STUDIEBEGELEIDING

5.1 Voorzieningen

De opleidingsspecifieke voorzieningen bieden een adequate en ondersteunende leeromgeving.

De lokalen voor de mediumvakken werden tijdens de audit gepresenteerd middels PowerPoint. Voor zover dat voor de commissie op die manier mogelijk was om te beoordelen had de ruimte voor beeldend werk weinig weg van een doorleefd atelier. Het gaf, althans op de foto, niet de indruk van een 'holding environment' (Winnicott) nodig om beeldende expressie een therapeutische dimensie te geven.

5.2 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding is gericht op een betere doorstroom en werkt drempelverlagend.

De opleiding voorziet in goede begeleiding en coaching van haar studenten en biedt daarnaast nog centrale ondersteuningsmechanismen. De drempel voor studenten om het opleidingsmanagement of individuele docenten aan te spreken is laag.

5.3 Studententevredenheid en welbevinden studenten

De studententevredenheid en het welbevinden van de studenten is hoog.

Diverse resultaten van vragenlijsten bevestigen een hoge studententevredenheid en welbevinden

6 INFORMATIE OVER STUDIELOOPBAAN

6.1 Informatie beschikbaar voor studenten en medewerkers

De opleiding heeft een **goed uitgewerkt intranet** dat voor studenten en medewerkers beschikbaar is.

6.2 Studentvolgsysteem

De opleiding werkt met een **studentvolgsysteem** dat zowel aan de studenten als aan relevante medewerkers duidelijke informatie geeft.

De trajecten van de studenten zijn zeer divers en ook sterk afhankelijk van hun vooropleiding. Deze individuele benadering sluit goed aan bij de algemene visie binnen deze opleiding en bereidt de studenten voor op de (soms moeilijke) positionering als creatief therapeut in het werkveld. Waakzaamheid blijft geboden om ervoor te zorgen dat door de verschillende parcoursen die de studenten afleggen de validiteit van het diploma niet in het geding komt. De behaalde leerresultaten worden getoetst doorheen het curriculum op afsluitend niveau.

6.3 Studie-informatiesysteem en ECTS-fiches

Het studie-informatiesysteem is up-to-date en de ECTS-fiches worden jaarlijks geüpdatet.

Het studie informatiesysteem is up-to-date en de ECTS-fiches worden jaarlijks geüpdated, al worden ze tot nu toe, door de nog studenten weinig gebruikt.

7 PUBLIEKE TOEGANKELIJKHEID VAN INFORMATIE OVER KWALITEIT

7.1 Toegankelijkheid kwaliteitsonderzoek

De resultaten van het kwaliteitsonderzoek zijn toegankelijk voor stakeholders (m.u.v. docentenevaluaties die op geaggregeerd niveau worden gepubliceerd).

Op het intranet is voldoende informatie te vinden over de opleiding creatieve therapie. Voor stakeholders die daartoe geen toegang hebben zoals potentiële studenten en het werkveld is deze informatie niet zonder meer toegankelijk. Zij zouden naast de website en brochures van de opleiding ook baat hebben bij die informatie.

7.2 Resultaten opleidingsaudit

Er is een tijdsplan voor het publiek publiceren van de resultaten van de opleidingsaudit.

8 BESLUIT

8.1 Sterke punten

- De BANABA opleiding creatieve therapie aan de AHS is een bezielde opleiding met bezielde docenten die er goed in slaagt aan het werkveld bezielde creatief therapeuten af te leveren.
- De opleiding is stevig ingebed binnen de structuur van een goed bestuurd school.
- Naar de bijzondere uitdagingen die een opleiding creatieve therapie aan de school stelt wordt geluisterd, er is sprake van transparantie en korte communicatielijnen
- De opleiding onderhoudt een goede band met het werkveld.
- Er is grote aandacht voor kwaliteitszorg en daarmee ook voor behoud van kwaliteit.
- De transitie van een tweejarige naar een driejarige opleiding heeft een positief effect bewerkstelligd.
- De hantering van een uitgesproken Lacaniaanse visie geeft aan de opleiding een unieke identiteit. Studenten kiezen voor de opleiding aan de Arteveldehogeschool omwille van zijn sterk theoretisch kader en duidelijke visie
- Het zorgvuldige screeningsbeleid vertaalt zich in een hoog doorstroom cijfer en een hoog afstudeerpercentage.

8.2 Groeikansen

- Het feit dat de opleiding studenten creatieve therapie opleidt in vier media biedt unieke kansen voor –onderzoek/het zoeken naar antwoorden op vragen over hoe-, bij welke problematiek- en waarom men een specifiek medium inzet en een ander niet.
- Een olod groepstherapie waarin in plaats van alleen praten ook gebruik wordt gemaakt van het medium kan de integratie van theorie en praktijk nog verder bevorderen. In de mediumlessen krijgt dit zijn plaats, doch niet in een afzonderlijk olod.
- Groepstherapie in het medium zou de AHS studenten een unieke kans bieden om tijdens hun studie kennis te maken met de therapeutische mogelijkheden van andere media dan alleen die van henzelf. Binnen het olod mediums specifieke integratie maken de studenten kennis met de andere media, alsook binnen de opdracht ‘medium overstijgende zelfwerkzaamheid’ binnen het tweede academiejaar van hun opleiding. Dit wordt eveneens niet in een apart olod georganiseerd.
- Waakzaamheid om het gehanteerde Lacaniaanse perspectief niet in de weg te laten staan van een open blik naar andere uitgangspunten die nationaal en internationaal gehanteerd blijft geboden.
- Opvattingen binnen de Geestelijke Gezondheidszorg over diagnostiek en behandeling zijn onderhevig aan maatschappelijke ontwikkelingen. Ze veranderen en zijn voortdurend in beweging wat maakt dat de connectie met het werkveld continu verfrist en bijgesteld moet worden. De lesgevers zijn verbonden aan het werkveld en blijven hier op deze manier alert voor.
- Een heroverweging over duur en vorm van stage wordt aangeraden omdat het niet altijd duidelijk is op wat voor soort plek de studenten precies op stage zitten en de nu aangeboden duur van de stages niet altijd volstaat.
- Het toevoegen van enkele colleges geschiedenis van de creatieve therapie zou de diepgang van deze opleiding nog verder verrijken. Studenten de gelegenheid bieden zich in die geschiedenis te verdiepen geeft hen van meet af aan beter zicht op de potentie zowel als dilemma’s die het combineren van Kunst en Psychiatrie ook heden ten dage tot een uitdaging maken.

- Maatschappelijke ontwikkelingen in het werkveld en het tekort aan werkplaatsen binnen GGZ-instellingen maken dat het bieden van ondersteuning bij ondernemerschap en het starten van een eigen praktijk meer prioriteit verdient.

Korte beschrijving van het CV van de commissieleden:

Truus Wertheim-Cahen, (Nederland 1944), is oorspronkelijk opgeleid als ergotherapeut in Jeruzalem, Israël, en werkt al meer dan vijf en dertig jaar als beeldende therapeut met slachtoffers van geweld en onderdrukking.

Naast haar eigen praktijk was ze als docent o.a. verbonden aan de RINO N.H. en aan de E.E.S.P. Haute Ecole Pédagogique in Lausanne Zwitserland.

Als adviseur en trainer was zij werkzaam voor verschillende humanitaire organisaties, waaronder Warchild Nederland. Ze is erelid van de NVCT Nederlandse Vereniging voor Creatieve Therapie (inmiddels opgegaan in de FVB, Federatie voor Vaktherapeutische beroepen).

Ze had zitting in de adviesraad van meerdere Nederlandse HBO-opleidingen voor Creatieve Therapie. Een door haar geïnitieerd en gesuperviseerd project creatieve therapie met vluchtelingen werd in 1998 bekroond met de Marga Klompéprijs.

In 2006 nam ze het initiatief voor de internationale werk conferentie "Who Cares", een ontmoeting tussen de wereld van de Kunst en die van de Geestelijke Gezondheidszorg.

Van haar hand verschenen talrijke publicaties over de combinatie trauma, therapie en kunst.

Mark Pâquet is momenteel opleidingsdirecteur 'Bachelor in het sociaal werk' van de Arteveldehogeschool. Hij diplomeerde eerst als Bachelor in het sociaal werk (1980) en later als Master in de sociologie (1990) en begon zijn loopbaan in de sector samenlevingsopbouw. Van 1985 tot 1999 was hij docent aan de toenmalige Sociale Hogeschool KVMW te Gent. Samenlevingsopbouw, opbouwwerk, groepswork, armoede en armoedebestrijding waren de centrale thema's binnen zijn onderwijsopdrachten. Gaandeweg nam hij managementsverantwoordelijkheden op en werd in eind '99 door KLBOGent (in 2000 fusiepartner in de Arteveldehogeschool) aangeworven als opleidingsdirecteur voor de 'Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs'. Zijn opdrachtenpakket werd stap voor stap uitgebreid met de verantwoordelijkheid voor de drie bachelor-na-bacheloropleidingen in het onderwijs van de ondertussen opgerichte Arteveldehogeschool. Hij inspireerde de curriculumvernieuwing van deze opleidingen en nam zelf dienstverleningsopdrachten op in Ecuador. Sinds 2014 leidt Mark het 'team sociaal werk' van de Arteveldehogeschool.

Jan Vanhoof is als hoofddocent verbonden aan de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen. Hij is er actief binnen de onderzoeksgroep EduBRON. Zijn onderzoeksactiviteiten richten zich op kwaliteitszorg, schoolbeleid en verandermanagement en in het bijzonder op de geïnformeerde beleidsvoering door scholen. Dat vertaalt zich bijvoorbeeld in onderzoek naar zelfevaluatie en informatiegebruik in scholen. Verder leverde hij bijdragen aan diverse boekpublicaties.

Isabelle Dierckx werkt als beeldend therapeute in het Psychiatrisch Ziekenhuis Bethaniënhuis sinds 1999. Ze bouwde haar ervaring op in het begeleiden van mensen met postnatale problematiek, mensen met persoonlijkheidsproblematieken, angststoornissen en depressieve symptomen.

Zij volgde de banaba-opleiding creatieve therapie aan de Arteveldehogeschool tijdens de periode 1999 - 2001. Verschillende jaren later (2013 - 2015) volgde ze de Masteropleiding Master of Arts Therapies aan Hogeschool Zuyd in Nederland. Tijdens deze opleiding ontwikkelde ze onderzoekvaardigheden waardoor haar interesse voor kwalitatief onderzoek groeide. Dit resulteerde in een bijkomende opleiding Qualitative Research Methods in Healthcare (Antwerp Summer University) (2015).

Daarnaast startte ze begin 2017 een ambulante praktijk beeldende therapie als zelfstandig beeldend therapeute. www.isabelle-dierckx.be

Gedurende haar loopbaan volgde ze diverse nationale en internationale bijscholingen, gaf ze presentaties, workshops en lezingen met als doel de verdere ontwikkelingen van het beroep

te ondersteunen. Momenteel verdiept ze zich in de verdere ontwikkeling van de verwetenschappelijking en de vermaatschappelijking van het beroep.

Trude den Burger is in 2008 afgestudeerd aan de HS Zuyd als dramatherapeut. Sinds 2011 is ze werkzaam als dramatherapeut binnen PC Sint Amandus in Beernem op afdeling FIDES, waar er gewerkt wordt aan de resocialisatie van mensen die een seksueel delict hebben gepleegd. Sinds 2014 nam zij daar, naast haar dramatherapeutisch werk, ook de rol van therapeutisch coördinator op. Voordat deze Nederlandse naar België kwam woonde ze in Canada waar ze aan de Concordia University in Montreal studeerde. Geïnspireerd op haar vroegere ervaringen in het Midden-Oosten besloot ze om verder te studeren en behaalde ze een masterdiploma in de dramatherapie met een specialisatie in het werken met psychologisch trauma bij kinderen en het opzetten van programma's in conflictgebied. Trude is ook actief binnen de Belgische Vereniging voor Creatief Therapeuten als voorzitter van de vakgroep dramatherapie.

Jordy Moerman is afgestudeerd sinds 2016 als bachelor in de ergotherapie aan Arteveldehogeschool. Hij werkt momenteel als ergotherapeut in Centrum voor Dagbesteding Ter Linde in Deinze. Ter linde is een onderdeel van de voorziening O.C. Broeder Ebergiste. Zijn Job bestaat voornamelijk uit therapie/ateliers geven aan volwassenen met een verstandelijke beperking. Hij maakt dagelijks gebruik van zijn creativiteit om mensen te motiveren, grenzen te laten verleggen, keuzes te laten maken, te laten genieten... Binnen een voorziening is overleg, communicatie en reflectie van noodzakelijk belang. Hij vindt dit zelf heel belangrijk. Communicatie en reflectie brengen een team en een individu naar een hoger niveau van functioneren. Hij vindt het interessant om te discussiëren over de tendensen van de maatschappij.